

actualitatea literară

nr. 42, anul V

octombrie 2014

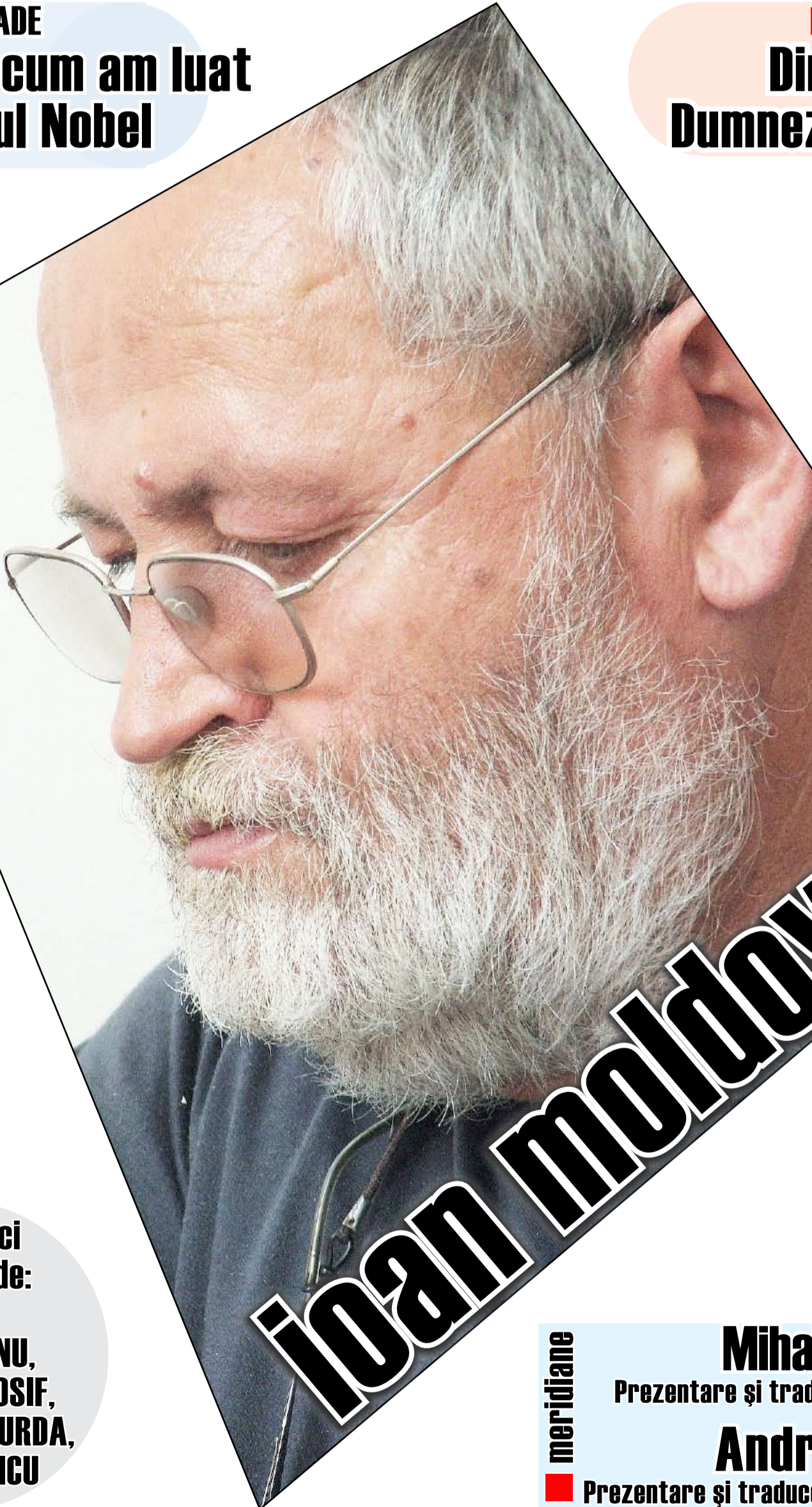
■ revistă a unirii scriitorilor din românia ■

■ www.actualitatea.eu ■

■ Nicolae SILADE
Despre... cum am luat
eu Premiul Nobel

■ Magda URSACHE
Din grădina lui
Dumnezeu-Popescu

Foto: Liviu Antonesei

Ioan Moldovan

■ proză:
Mariana
IRIMIA,
Mihai
MOLDOVAN

■ cronici
literare de:
Cornel
UNGUREANU,
Elisabeta IOSIF,
Antoaneta TURDA,
Daniela MICU

■ Premile
revistei Actualitatea literară
la Festivalul Național de Literatură
"Agatha Grigorescu Bacovia"

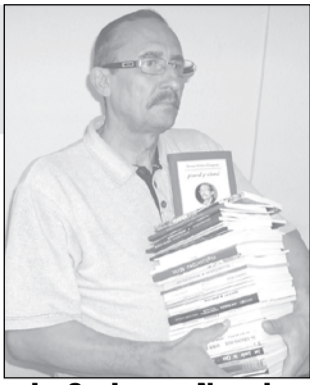
■ poezie:
Maria STAN,
Carmen FOCȘA,
Ion RĂȘINARU,
Iulian LEONARD,
Ioan BORANGIC

meridiane

Mihail Lermontov
Prezentare și traducere de Al. G. ȘERBAN

André Cruchaga

■ Prezentare și traducere de Elisabeta BOȚAN

Gheorghe Secheșan, Nemaipomenitele întâmplări ale vajnicului brigadier Marinică, Brumar, 2014

Cu toții am auzit despre folclorul nou, de tip socialist, și de vajnicul brigadier „Marinică zis Frunțașu” (- în altă variantă, Codașu!). Dar dacă doriți să vă delectați câteva ceasuri bune

Lăsați cărțile să vină la mine !

Vasile Burlui, Sollocvil, Via dolorosa, Apollonia, Iași, 2014

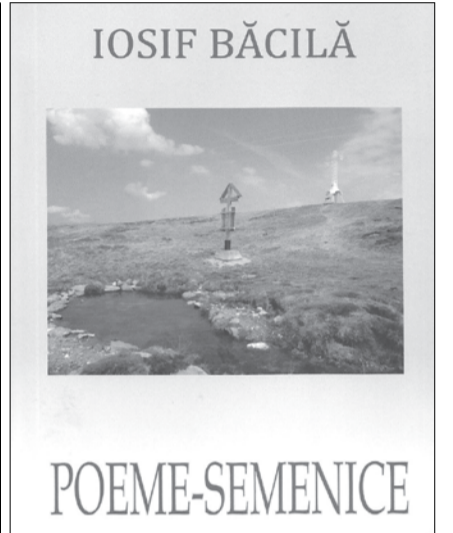
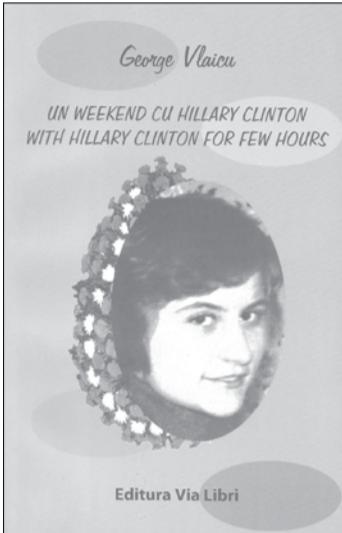
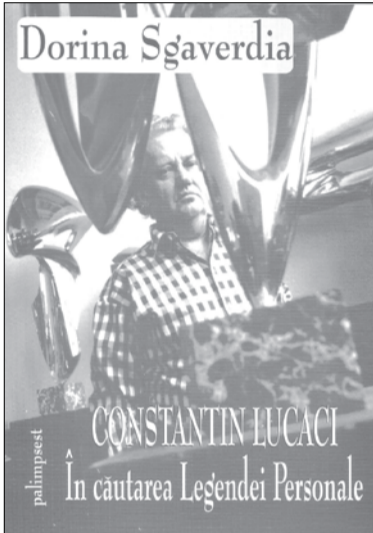
Din cele cinci excelente cărți primite la redacție, semnate de dl. profesor universitar, doctor în medicină (de data asta), ne-am oprit la două, cele mai recent apărute. Prezentate/prefațate, una de Ioan Holban, cealaltă de Iulian Popescu, cele două cărți de poezie (ne asigură I. H.) merg în aceeași direcție, cea de până acum a poeziei autorului, care este un căutător al „înțelesurilor lumii și sinelui în semnele mitologice” - și biblice, am adăuga noi. Aceste din urmă semne sunt mai bine reprezentate în cealaltă carte: „Simplu spus, în *Via Dolorosa* V. B. adună nostalgiile, tristeți, gânduri, spaime generate de inexorabila trecere a timpului” -

- particulare, dar și generale - ale confratelui Marian Drăghici, la care subscriem total, fiind dintre cei editorialmente pășiți. Avem în față „saga” unei familii, cu destin tragic în vremuri tragice. Eroii cărții suferă nedreptățile unui regim care trebuia să găsească victime exemplare. „Singura lor vină este aceea că s-au născut și au trăit în asemenea vremuri”.

Valeriu Armeanu, Vânăre de vânt, Editura Tipo Radical, Drobeta-Turnu Severin, 2013

Autor al cca 20 de volume de versuri (am avut surpriza să aflăm că) Valeriu Armeanu e născut la Giroc, jud. Timiș, naturalizat probabil pe alte meleaguri. Este unul din autorii care „ne

(și omoară pe toți cu sarcasmul lui pamfletar...): „Et in Arcadie ego”... Prefațatorului îi face impresia că, dacă a vizitat umorul moldoveanului Arcadie, născut în Briceni-Hotin, ar fi fost și în mitica provincie de aur, Arcadia: „Et in Arcadie ego și sper că am reușit (virgulă!) că am făcut-o împreună cu cititorii noștri, dacă o fi existând vreunul (exclamare)”. Iar noi zicem așa: dacă nici umorul nu-l mai gustă cineva, s-a dus pe apa sâmbetei toată cultura planetei. Ia ascultați aicea, ce bine combate autorul nostru: „*Unui coleg titrat S.D.*: Avem comun da fir a păr/ Și nimeni nu ne contrazice/ Îl studiază el pe Nietzsche/ Iar eu, la fel, pe Alzheimer!”; „*Epitaf mie*: Când pleci ca umbra de sub soare/ Lași lumii blidul cu mâncare/ Eu las la urmă un surâs/ Și-o mare porție de răs!”. Volumul, dedicat unui

(să râdeți vasăzică fără conținere!) citiți această nouă ediție a cărții universitarului timișorean și nu veți regreta timpul pierdut. La cărciumă, pe ogor (sau pe tractor), lucrătorul comunist Marinică este omniprezent și omnipotent... Dar personajul își are corespondentul feminin, cu aceeași încărcătură umoristică: Marișica! Și apoi, ține-te frate la aventuri, cum spuneam, fie pe ogor, fie în așternuturile (comuniste și ele) ale personajelor, care aveau ca (și) carte de căpătâi *das Kapital* - „biblia” hazlie a socialismului utopic (ne)ajuns în faza comunistă.

Ion Dumbravă, Muza distrată, Ed. Digital Docu Print, Tg.-Mureș, 2014

O idee extraordinară și generoasă are poetul Ion Dumbravă (stimulat probabil și de „îngrijitorul” ediției, Kocsis Francisco - alt poet remarcabil -), aceea de a antologa o seamă de poeți șazeicești, optzeicești și... mai noi. De la Liviu Antonesei și Liviu Apetroaiei, la Andrei Zanca și Florina Zaharia, fiecare poet este prezent cu un poem, antologatorul dovedind o bună cunoaștere a poeziei noastre. Iar dacă e să ne luăm după numărul de pagini, sunt prezenți în volum 100 de poeți, fiecare cu câte un poem antologabil. Autorul pare că se distrează făcând această întreprindere, cele două secțiuni ale cărții sunt: *O carte într-un poem* și *Muza distrată*. Iar dacă e să mai cităm din lunga listă de poeți buni și foarte buni (nu-i putem menționa pe toți!), iată-i la vedere pe următorii: Mariana Codruț, Mircea Cărtărescu, Daniel Corbu, Denisa Comănescu, Nicolae Coandă, Aurel Dumitrașcu, Simona-Grazia Dima, Mircea Dinescu, Nichita Danilov, Liviu Georgescu, Dan Bogdan Hanu, Kocsis Francisco, Florin Iaru și mulți alții.

George Vlaicu, Doina - roman - Amurg sentimental, București, 2013

Un week-end cu Hillary Clinton (Editura Via Libri, București, 2008) este titlul primei cărți dintre cele două primite de la dl Vlaicu, doctor în drept și scriitor. Este un titlu sonor, livrat cititorului în „ediție” bilingvă, româno-engleză (iar traducerea *mot-a-mot* a variantei englezești este „Cu H.C. pentru câteva ore”). N-am găsit însă, în conținut și varianta textuală în limba lui Shakespeare!). Avocat, doctor în drept, titular al unui renumit cabinet din Baroul București, G.V. a semnat, în presa ultimelor decenii, articole sociale, cronici sportive, interviuri..., citim în prezentarea de pe coperta a patra, de unde aflăm că este și autorul unor volume de poezie, proză și teatru, prezent în *Istoria* lui Ion Rotaru. Cartea în discuție este o poveste sentimentală, având unele similitudini de stil cu *Ce mult te-am iubit*, de Zaharia Stancu, frumoasă elegie românească dedicată mamei, pe care o recomandăm cu căldură autorului nostru, colonel în rezervă, dacă nu cumva o are deja „la activ”.

I.P.). Fiind noi înșine preocupați de aceste teme, am încercat să ne convingem singuri dacă cei doi iluștri „garanți” ai poeziei domnului profesor au dreptate (sau câtă dreptate au). Și ne-am convins: poezia este pasiunea autorului - nu știm: de-o viață, sau doar din a doua tinerețe...

Dorina Sgaverdia, Constantin Lucaci/ În căutarea Legendei Personale, Ed. Palimpsest, București, (Ediția a II-a revăzută, Prefață de Cornelia Maria Savu, Postfață de Ada D. Cruceanu)

Avem în față o monografie a unui mare maestru, autor de „himere celeste în oțel inoxidabil”, ale cărui lucrări se află expuse în importante muzee din țară și străinătate (Belgia, Danemarca, Italia). Cităm din prefață: „Dorina Sgaverdia mărturisește că întreaga construcție a cărții i-a fost inspirată de „Fântânile maestrului” - sculpturi monumentale; „Giulio Carlo Argan îl prezenta, la Televiziunea italiană, pe maestrul Constantin Lucaci ca pe unul din cei mai mari sculptori europeni”; „Cartea Dorinei Sgaverdia este o probă de veritabil jurnalism cultural mixată cu fragmente de proză, are ritm și nerv... E vie. E de citit.” Pe coperta a doua și a treia găsim câte o frază elocventă scrisă de Pietro Amato și Giorgio Segato, doi vizibili critici de artă ai momentului. Dar, autoarea însăși se alătură personalităților care acordă gir cărții, confesându-ni-se într-un Cuvânt către cititori: „Cartea pe care o țineți în mână, dragi cititori, este povestea vieții unui mare artist român. Sculptorul Constantin Lucaci. Laureat al Premiului Herder sau „Premiul Nobel al Estului”, cum a fost perceput. Primul sculptor român cărui i se acordă acest semn al prețuirii...” Nouă, cititorilor, nu ne mai rămâne decât să ne adâncim în conținutul unei cărți de aproape 200 de pagini - care are (tot pe atât) și o variantă în limba engleză.

Ion Catrina, Întorcerea - roman - Ed. Sitech, Craiova, 2014

Prefațat de Veturia Victoria Colceag, având pe copertă o reproducere după Kandisky (autorul își alege ca motto o frază memorabilă a lilei Vulpescu), romanul de 500 de pagini al lui I. Catrina ne indică un autor prolific, având în palmares cca 10 romane. Ion Catrina „este un prozator reductabil, povestitor înăscut, care izbutește să construiască pe spații ample, cu niveluri narative articulate, ritmate aplegu, în contrapunct. Stilistic, bisturiul unui redactor de meserie i-ar fi făcut, acestui scriitor temperamental, numai bine. Dar de unde, în zilele noastre, redactor de meserie, și de unde editură s-arunce bani pe corectură!? Punctul forte al demersului dlui Catrina este, așadar, ce spune, nu cum spune. Un realism fabulos, crud și nostalgic, infuzat de savoare mitic-istoricizantă, băntuie imaginarul d-sale...” Sunt câteva păreri

bombardează” cu cărți, fără însă să se creadă că vrem prin această exprimare să introducem vreo nuanță peiorativă. Pentru că VA cultivă în versuri un umor cult și subtil, cărturăresc. Volumul de față cuprinde patru secțiuni: *Phiphi*, *Epuizarea formelor*, *Vânăre de vânt* și *Marx contra Marx*, care ne întăresc convingerea că V.A. este un fin ironist al tranziției (dar, în alte volume, al tuturor metehnelor „hirii” noastre naționale). Iată și câteva titluri grăitoare prin ele însele: *Dictator la proțap*, *Kebab de lingău*, *Poem în derivă*, *Diligenta cu profeți*. „Și vom fi asemenea cuvântului/ ce zace cu trupul în lanț/ și cu gândul în moarte/ vom fi asemenea clopotului/ ce zace cu trupul în lanț/ și cu limba stă în păcate” (*Orice orăș*).

Ionuț Caragea, Festina Lente, versuri (poemas), eLiteratura, 2014

„Traducidos del rumano por Paul Abucean”, traducerea a fost revizată „revisată” (revăzută) de Renato Gudiño. Ionuț Caragea e un scriitor născut „pe strada Gugă” (M-am născut pe Google), cum spune și traducătorul P.A. într-o prefață intitulată „Poezia în căutare de sine”. Dar - pe bună dreptate - nume mari au „depus” garanție pe brendul I.C., printre care Ion Simuț și Daniel Corbu, prezentatorii cărții pe coperta a patra. „Avem în față o nouă carte de poeme semnată de unul din liderii generației poetice douămiiste. O carte densă, de o forță lirică neobișnuită și o unitate stilistică (blazon Ionuț Caragea) care impresionează” (D. Corbu). „Ionuț Caragea nu are răbdare, este avid după o afirmare rapidă... E stilul lui evident, neliniștit și fremătător... e direct în exprimare, caută drumul cel mai scurt...” (I. Simuț). Descoperim în cartea de față titluri dense și sugestive: *Lacrima mortis*, *Este o clipă de liniștită durere*, *Soarta poetilor*, *Ceva din mine caută ceva*, *Conspirația ingerilor* ș.a.: „năucitoare clipă, poeme indecente/ această este viața, un vis: festina lente/ calvarul cu cocoșă, copita de argint/ cu fiecare vorbă încerc să nu vă mint” (*Festina lente*). E o dovadă vie de resuscitare a lirismului în cadrul poeziei douămiiste, o carte sonoră, perfect traductibilă (și ce bine sună versurile ei în limba-soră de sorginte latină: La suerte de los poetas...!): „nu credeți că astăzi cuvântă profetii?/ Cu cine se luptă întruna poezii?/ cu umbre, cu demoni, cu muze parșive,/ cu versuri în sânge și lacrimi tardive...”). O poezie gâlgâind de viață ca sângele în artere, poezia care înlocuiește friptura în sânge cu *versurile în sânge*(rate).

Arcadie Chirșbaum, Curriculum vitae, Nagard, Lugoj, 2014

O nouă carte de „satiră și omor” a profesorului și scriitorului fagețean Arcadie Chirșbaum, care se bucură și de o prefață pe măsură, semnată de Mircea Anghel, un alt autor cu simțul „omorului”

prieten voluminos, Constantin Rapcea („Nu-mi place, dar declar umil/ Și rușinat declar cu cale/ Volumul meu e biet copil/ Versus volumul dumitale!”), e interesant și sugestiv ilustrat de Cristi-Vecerdea-CRIV.

Iosif Băcilă, POEME-SEMENICE, Editura Excelsior Art, Timișoara, 2014

„Semic este numele unei flori, dar și al unui munte, acesta fiind singurul munte cu nume de floare din Carpații românești” - ne spune Constantin Crețu într-un număr din 2007 al revistei „Almăjana”. Aceasta e și una din Pre-cuvântările cărții, volumului de versuri al profesorului bozovicean - unul nou-nouț. Celelalte sunt semnate de: Vasile Goldiș (articol publicat în 28 aprilie 1929 în „Curierul Banatului”, preluat apoi de numita revistă, contemporană cu noi. Pe copertele a doua, a treia, a patra găsim prezentări de Gheorghe Azap, Octavian Doclin, Maria Vătcă. Cităm din prima (că e mare lucru să pună miza pe tine Uica Ghiță!... și constatăm că poetul din Ticvani, legendă vie a literaturii contemporane „combate” bine și cu armele critice): „Iosif Băcilă-i un împătimit liric al beletristicii cărășene, al unei mlădioase erotici sublimite, cordial-discrete și cold aromate...” Dincolo de laude-nelaude, descoperim pe cont propriu în conținutul cărții poeme rotunde și muzicale, scrise (primul) lângă Lacul Vulturilor, la *Piatra Nedeii*, pe *culmea Semeniceului*, spre *izvoarele Nerăniței* etc. „Scriu/ despre bulboane și vâltori/ ca și cum ele ar fi/ niște epifanii-nlăcimate/ și roind printre gânduri de poet...”; „Poemele fără titlu/ se zvârcolesc/ în vârstele gorurilor...” (*la cascada Bigăr*).

Ioan Cârja, Cetățenia unchiului Sam, Fuga lui Hitler, Ed. Partoș, 2014

Scrise în California (la San Leandro, unde locuiește actualmente) și editate la Timișoara, cărțile lui John Cârja dau socoteală despre o viață „dublă”: cea de român-și-american sau româno-american... O viață plină de peripecii, trecute-prezente (și poate viitoare). Visul american e tulburat imaginația multor români, mai ales în comunism, însă mulți s-au dezumflat ca un balon. J. Cârja a fost american de două ori: a plecat după revoluție, a revenit în țară, s-a reîntors după ani buni în America și, cu talentul lui de ziarist, descrie evenimente extraordinare. Însuși „Unchiul Sam”, un bătrân imaginar, fondator și simbol al Americii, ajunge în situația de a „aplica” pentru obținerea cetățeniei americane, în rând cu emigranții de rând. Și apoi, tot felul de aventuri matrimoniale, personale sau generale, în viața de proaspăt american lucrând în IT sau în security. Dar, în așteptarea următoarelor nuvele pe care știm că amicul nostru le are în lucru, ne gândim la un articol mai amplu despre o experiență pe care și noi am trăit-o pe viu.